

ganste vist med en vis Varsomhed, da jeg nødvendig vil støde an mod, hvad der med Rette er udtalt af den ærede Ordfører for Flertallet, nemlig at Kampen ikke for Diebliffet dreier sig om et monarkist eller republikant Spørgsmaal, og dette maa naturligvis forståas paa den Maade, at Flertallet som Parti ikke har stillet Spørgsmaalet om Monarki eller Republik paa Dagsordenen. Men jeg vil paa den anden Side mene, at Enhver maa derfor alligevel beholde sin egen Mening om, hvorvidt Monarki eller Republik er at foretrække. Jeg for mit Vedkommende vil sige, at Flertallet ikke har kastet dette Spørgsmaal ind, men at snarere Regjeringen har gjort det, og det fra første Færd ved at reise Kampen allerede, efter at der var kommen et Benstreflertal i dette Thing i 1872; thi som der blev udtalt flere Gange, Kampen reistes for at værne om Kongens Ret til frit at vælge sine Ministre. Men i Fald vi slet ikke havde noget Kongedømme, tror man da, at den Strid, der nu har været ført i en halv Menneftaalder, havde fundet Sted? Derfor vi havde haft en Forsatning som Schweiz, tror man da, at det havde været muligt, at der var kommet en saadan Uenighed? Der gaar det til paa den Maade, at naar der har fundet nye Valg Sted til Nationalforsamlingen, saa vælger den en ny Regjering, og den vælges for 3 Aar ad Gangen, hvoraf Følgen er, at der ikke kan være nogen varig Strid mellem Regjeringen eller Forbundsraadet og Folkerepresentationen. Derfor siger jeg, kommer der et republikant Element ind, er det kastet ind af selve Regjeringen fra først af, og det maa nødvendigvis kunne bruges af Republikanerne i Kampen for Republikken, hvorfor ogsaa et svensk Blad ikke uden Ret har udtalt allerede i 1877 om det nuværende Ministerium, at det virkelig var en Banebryder for Republikken i Danmark. For ikke at blive misforstaaet gjentager jeg endnu en Gang, at det ikke er Oppositionen, der kaster Spørgsmaalet om Republik eller Monarki ind. Hvad jeg udtaler her, er naturligvis kun for egen Regning; jeg veed meget godt, at der er Mange af mine Meningsfæller ellers, der ere afgjorte Monarkister. Naar jeg altsaa ser paa Regjeringens Midler, finder jeg Intet indenfor Grundloven, undtagen det ene, som jeg har antydet, og som det slet ikke ventes, at man vil bruge; men paa den anden Side har jeg dog den Agtelse for Regjeringen, at jeg nødvendig vil tro om den, at den gjør Noget, som den ikke mener er i Overensstemmelse med Grundloven. Derfor er det, jeg gjerne vil vide ved denne Leilighed og derfor retter det bestemte Spørgs-

maal til den høitærede Conseilspræsident, om Regjeringen mener, at det er indenfor Grundlovens Forudsætninger, naar den nu standser Rigsdagens Arbejde for at udstede en foreløbig Finantslov.

Sagd: Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) aabenbarede i Gaar, at hans Livs Stræben gik ud paa at skabe en offentlig Mening, som Regjeringen og dens Benner skulde blive tvungne til at gaa af Veien for. Jeg kan ikke tilbageholde det Spørgsmaal til den ærede Taler, om han ikke tror, at den vil blive noget dyrt kjøbt, og naar han saa har betalt hele Kjøbesummen, om den ikke vil blive borte mellem Fingrene paa ham. Jeg mindes en Artikel, som han og hans daværende Ven S. A. Hansen i Efteraaret 1874 havde optaget i deres resp. Blade „Kolding Folkeblad“ og „Ulmuevnen“, en Artikel, som grundig omhandlede den offentlige Mening og viste dens Værd og Betydning. Der yttredes da i denne Artikel, at Enhver kan anse sin og sine Benners for den offentlige Mening, idet han kan søge den, hvor han veed, at den herskende offentlige Mening falder sammen med hans egen. Den yttres endvidere: „Der gives næppe noget mere Foranderligt og Værlende end dette luftige Væsen, som man kalder den offentlige Mening, den lovpriyer den ene Dag, hvad den har fordømt den foregaaende“. Artiklen udtaler sig med stor Ringægt om en Redaktør, der havde gjort det til sin Op-gave, at hans Blad skulde være et tro Udtryk for de Domme, han hørte udtale paa forskellige offentlige Steder af Publikum, hvorved han vandt den offentlige Menings Foragt, fordi han gjorde sig selv til dens meningsløse Træl. Derpaa nævner Artiklen, at man ikke skal lade sig lede af den offentlige Mening, men søge at lede den, med andre Ord selv skabe en kunstig offentlig Mening, der i Virkeligheden ikke har anden Autoritet end den Agitator, der har skabt den. Det har den ærede Taler arbejdet paa ikke alene for hin Artikel 1874, men ogsaa i de følgende 13 Aar; og hvad har han opnaaet derved? Han har i disse Aar selv opoffret sin Tid og sine Kræfter og langt Mere end det. Folket er i den Tid ved Agitationen bleven sønderpittet. Striden og Spliden er voret, og Lovgivningsvirksomheden er gennem Visnepolitikken fuldstændig bleven lammet. Statsstyrelsen saavel som den indre Udvikling har ved uhyre Offre maattet contribuere til denne Strid. Og hvad har saa den ærede Taler opnaaet? Jeg tror ikke at sige for Meget, naar jeg siger, at han havde den offentlige Mening